

ת"פ (טבריה) 69472-01-23 - מדינת ישראל נ' מוחמד דהאמשה בן חוסין

בית משפט השלום בטבריה

ת"פ 69472-01-23 מדינת ישראל נ' בן חוסין

לפני **כבוד השופטת יסמין כתילי**

מדינת ישראל

**מבקשים
נגד**

מוחמד דהאמשה בן חוסין

משיבים

מעמד. כינוי צד ג'

החלטה

החלטה

1. בפניי בקשת הנאשם בתיק זה לקבלת מוצגים ומסמכים בהתאם לסעיף 108 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן: "החסד"פ").

2. נגד המבקש הוגש כתב אישום המייחס לו ביצוע עבירה של **תקיפת חסר ישע** לפי סעיף 382+379(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

על פי עובדות כתב האישום, המבקש שימש מטפל בבית אבות "עמל" בטבריה. ביום 19.09.22, בסמוך לבית האבות, הכה המבקש את ש"א יליד 1953 הסובל מתשישות נפש, דמנציה מתקדמת ואי התמצאות בזמן, אשר היה בין דיירי בית האבות באותה עת (להלן: "**המתלונן**"). המבקש הכה את המתלונן בעורפו ובפניו, ובברכו פגע ברכו של המתלונן שקילל אותו.

הבקשה

3. במסגרת בקשתו עותר המבקש לקבל את המסמכים הבאים:

עמוד 1

א. תיק סוציאלי של המתלונן במסגרת בית האבות.

ב. מידע אודות הליכים פליליים ותלונות במשטרה אותם הגיש המתלונן למשטרת ישראל.

4. לטענת המבקש, המתלונן פעל בעבר להגשת תלונות שונות במסגרת שהותו בבית האבות וכי כעולה מחומר הראיות היה מעורב באירועי אלימות קודמים, אשר התרחשו בין כותלי בית האבות, לרבות אירוע מיום 04.07.22 בו הותקף על ידי דייר במרכז השיקומי.

5. לטענת המבקש, יש במידע המבוקש בכדי ללמד, כי מדובר במתלונן סדרתי אשר הגיש תלונות כנגד מי מהצוות או מי מדיירי בית האבות כאשר מרבית התלונות נגנזו ותיקי החקירה נסגרו למיטב ידיעתו.

6. ב"כ המבקש הדגיש, כי בהתאם לפסיקת בית המשפט העליון בכל הנוגע לבקשה לעיון בחומרים חסויים, המצויים בידי צדדים שלישיים יש לבכר את המסלול של סעיף 108 לחסד"פ.

תגובת המשיבה

7. המשיבה מתנגדת לבקשה על שני חלקיה. לדידה, אין מדובר בחומר חקירה רלוונטי וחיוני להגנתו של המבקש, שכן התיק לא נשען רק על עדותו של המתלונן כי אם על עדותם של שני עדי ראיה אשר ראו את הנטען בכתב האישום במו עיניהם, כאשר אחד מעדי התביעה הוא אזרח אשר עבר ברחוב.

8. עוד טענה המשיבה, כי בנוגע לחלקה הראשון של הבקשה, התיק הסוציאלי של המתלונן, מדובר בחומר רפואי חסוי, אשר חשיפתו תהווה פגיעה קשה בפרטיותו של המתלונן מה גם שהוא כלל אינו רלוונטי לעבירה מושא כתב האישום. אשר לחלקה השני של הבקשה, מידע אודות הליכים פליליים ותלונות במשטרה אותם הגיש המתלונן למשטרת ישראל, ראשית טענה כי אין הבקשה נכנסת לגדר סעיף 108 לחסד"פ אלא לגדר סעיף 74 לחסד"פ. שנית, טענה המשיבה כי הבקשה אינה רלוונטית להגנת הנאשם נוכח עדותם של עדי הראייה כאמור לעיל.

9. לסיום, טענה המשיבה, כי הבקשה הינה "מסע דייג" גרידא שדינה להיפסל כיתר הבקשות אשר נפסלו באופן גורף על ידי בית המשפט העליון בהיותן "מסע דיג".

דיון והכרעה

10. בטרם הכרעה בבקשה אעיר כי בתשובת הנאשם לאישום, לא הועלתה טענה כי קו ההגנה שבכוונת הנאשם לקדם קשור באי אמינות המתלונן ובהיותו מתלונן סדרתי. הטענה הועלתה אך בבקשה דנן בסמוך למועד שמיעת הראיות הקבוע ליום 08.07.24.

מכל מקום, לאחר שעיינתי בטיעוני הצדדים על צרופותיהם, בהוראות החוק ובפסיקה הרלוונטית, מצאתי לדחות את הבקשה אף מבלי שאדרש לשאלת המסגרת הדיונית. אנמק.

11. סעיף 108 לחסד"פ, שכותרתו "צו להמצאת מסמכים ומוצגים" קובע:

"בית המשפט רשאי, לבקשת בעל דין או מיזמת בית המשפט, לצוות על עד שהוזמן או על כל אדם אחר להמציא לבית המשפט במועד שיקבע בהזמנה או בצו, אותם מסמכים הנמצאים ברשותו ושפורטו בהזמנה או בצו."

תכליתו של סעיף 108 היא ליתן לנאשם הזדמנות מלאה להכין כראוי את הגנתו, שכן הוא מאפשר לו לבסס את הגנתו על מסמכים שאינם מצויים בידו ואשר בית המשפט הורה על מסירתם.

העקרונות הנוגעים לבקשה בה עסקינן נקבעו בפסיקה ענפה של בית המשפט העליון. העקרון הבסיסי ממנו נגזרים השיקולים הרלוונטיים לדין בסוגיה הנו זכותו היסודית של הנאשם למשפט הוגן. ראו: בש"פ 4157/00, עופר נמרודי נגד מדינת ישראל, פ"ד נד(3) 625 (2000), בש"פ 3099/08 דוד אברהמי נ' מדינת ישראל, (2009) (להלן "פרשת אברהמי"). לשם יישום הזכות למשפט הוגן נקבע בפסיקה, כי המבחן הרלוונטי לשאלה אם ב"חומר חקירה" שהנאשם זכאי לעיין בו עסקינן, הנו מבחן הנגיעה של החומר לאישום. ככלל, חומר הנוגע לאישום הוא "חומר חקירה" שהנאשם רשאי לעיין בו, ואין עסקינן בנגיעה ישירה, או ודאית בלבד, אלא די בנגיעה עקיפה ואף מסופקת של ראיות השייכות באופן הגיוני לפריפריה של האישום. אך מנגד וחרף המבחן הרחב, אין הכוונה למתן אפשרות לעיון בחומר חקירה שהקשר בינו לבין האישום רחוק וקלוש, אין לאפשר "מסע דיג" שמא ימצא בחומרים המבוקשים דבר שיסייע להגנה ואין לאפשר עיון בחומר אשר האפשרות הטמונה בו לסיוע להגנה, הנה ערטילאית. ראו: בג"ץ 233/85, אל הוזייל נ' משטרת ישראל, פ"ד לט(4), 124 (1985), בש"פ 9322/99, מסארווה נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(1), 376 (2000); בש"פ 4077/06 אדריאן שוורץ נ' מדינת ישראל (2006); בש"פ 8406/12 אלמוני נגד מדינת ישראל (2012).

בנוסף למבחנים ולשיקולים האמורים, יש לבחון קיומם של שיקולים המצדיקים שלילת זכות העיון או הגבלתה, כגון; שיקולים של חסיון ופגיעה בזכויות צדדים שלישיים. השיקולים המצדיקים שלילתה או הגבלתה של זכות העיון ומידת הרלוונטיות והתרומה של החומר לסיוע בהגנת הנאשם מקיימים מקבילית כוחות: ככל שהרלוונטיות והתרומה של החומר לסיוע בהגנת הנאשם הנן רבות יותר, כך תגבר הנטייה להעניקת הזכות לעיון באותו חומר על ידי הכנסתו לגדרי "חומר חקירה".

יישום העקרונות והכללים על המקרה שבפנינו.

12. אשר ל"תיק הסוציאלי של המתלונן במסגרת בית האבות" המדובר בחומר שגילוי נהנה בשיטתנו המשפטית מחסיון סטטוטורי של מטופל - עו"ס. המדובר בחסיון יחסי הקבוע בסעיף 50א (א) לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971 שזו לשונו:

"(א) עובד סוציאלי כהגדרתו בחוק העובדים הסוציאליים, התשנ"ו-1996, אינו חייב למסור ראייה על דבר הנוגע לאדם שנזקק לשירותו והדבר הגיע אליו תוך עיסוקו כעובד סוציאלי והוא מן הדברים שלפי טיבם נמסרים לעובד סוציאלי בדרך כלל מתוך אמון שישמרם בסוד, אלא אם כן ויתר האדם על החסיון או שבית המשפט מצא כי הצורך לגלות את הראייה לשם עשיית צדק עדיף על הענין שיש שלא לגלותה."

הצורך בשמירה על חסיון עובד סוציאלי - מטופל קם במקרה זה הן לצורך הגנה על זכותו של המתלונן לפרטיות וצנעת הפרט והן כחלק מהאינטרס הציבורי הרחב יותר שלא להרתיע מתלוננים מפני מתן עדות לאור החשש המובן כי פרטיהם האישיים והמוצנעים יהפכו בעקבות תלונתם לנחלת הכלל או קרדום לחפור בו כנגדם.

בנסיבות מקרה זה, באיזון בין האינטרס לאפשר לנאשם להתגונן מפני האישום נגדו לבין זכות המתלונן לפרטיות, גוברת לטעמי האחרונה.

13. אשר ל"מידע אודות הליכים פליליים ותלונות במשטרה אותם הגיש המתלונן למשטרת ישראל", שוכנעתי, כי המידע אינו רלוונטי להגנת הנאשם, ומטעם זה דין גם חלק זה של הבקשה להידחות.

בפרשת אברהמי נדונה סוגיה דומה, שם כוונו הדברים לגילוי חומר חקירה בתיק חקירה אחר שנאסף בעקבות תלונה שהוגשה על ידי המתלונן. בית המשפט העליון התייחס לכך וציין כי: **"המטרה שחפצה ההגנה לעשות כאן בחומר המבוקש היא לערער את אמינותו של המתלונן, בעיקר על-דרך הצגתו כ"מתלונן סדרתי". שאלת אמינותו של המתלונן הינה שאלה רלבנטית כשלעצמה, וחומר הנוגע לתקיפת מהימנותו של עד מרכזי עשוי להיות חלק מחומר החקירה, אולם לא תמיד כך. ככל שהחומר המבוקש מרוחק מן העניין המתברר בפני בית המשפט, כך קטנה הרלבנטיות שלו, לעיתים עד כדי הוצאתו ממסגרת המושג: "חומר חקירה". ככל שהחומר המבוקש מתרחק מנגיעה ישירה לאישום הנדון, כך הופכת היותו "חומר חקירה" למובהקת פחות."**

14. במקרה שלפנינו, המידע המבוקש אינו נוגע כלל למבקש עצמו. המבקש אינו טוען

שהמתלונן הגיש נגדו תלונות בעבר, שנסגרו מסיבה זו או אחרת, אלא נתלה הוא בהודעת העדה, הגב' לילך כהן, אשר צורפה לבקשה דנן בה צוין, כי המתלונן היה מעורב באירוע נוסף, בו הותקף על ידי דייר אחר. קרי, לא מדובר בתלונה נגד הנאשם אשר יכולה ללמד על יריבות קודמת שקיימת ביניהם ואין מדובר בתלונה נגד עובד נוסף היכולה ללמד על "מתלונן סדרתי". מה גם, שבענייננו המדובר במתלונן, אשר בהתאם לעובדות כתב האישום, סובל מתשישות נפש, דמנציה מתקדמת ואי התמצאות בזמן ובמקום.

לכך יש להוסיף את האמור בתשובת המשיבה, כי הראיות בתיק אינן מבוססות על עדותו של המתלונן בלבד, כי אם על שני עדי ראיה, אשר ראו במו עיניהם את המתואר בכתב האישום כשאחד מעדי הראייה הינו אזרח שעבר ברחוב. בכך יש למעשה להטות את מקבילית הכוחות לכיוון דחיית הבקשה ואי הענקת זכות העיון.

15. נוכח כל האמור לעיל אני מורה על דחיית הבקשה על שני חלקיה.

ניתנה היום, כ"ד סיוון תשפ"ד, 30 יוני 2024, בהעדר הצדדים.

החלטה תישלח לב"כ הצדדים.